

رهبر معظم انقلاب اسلامی سیاست‌های کلی «جمعیت» را که براساس بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند.

به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی سیاست‌های کلی «جمعیت» را که براساس بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند.

متن ابلاغیه رهبر انقلاب به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح زیر است:

بسم الله الرحمن الرحيم

با عنایت به اهمیت مقوله جمعیت در اقتدار ملی؛ و با توجه به پویندگی، بالندگی و جوانی جمعیت کنونی کشور به عنوان یک فرصت و امتیاز؛ و در جهت جبران کاهش نرخ رشد جمعیت و نرخ باروری در سال‌های گذشته، سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغ می‌گردد. با در نظر داشتن نقش ایجابی عامل جمعیت در پیشرفت کشور، لازم است برنامه‌ریزی‌های جامع برای رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور متناسب با سیاست‌های جمعیتی انجام گیرد. همچنین ضروری است با هماهنگی و تقسیم کار بین ارکان نظام و دستگاه‌های ذیربط در این زمینه، اقدامات لازم با دقت، سرعت و قوت صورت گیرد و نتایج رصد مستمر اجرای سیاست‌ها گزارش شود.

سیدعلی خامنه‌ای

۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۳

- ۱- ارتقاء پویایی، بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی.
- ۲- رفع موانع ازدواج، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزند، کاهش سن ازدواج و حمایت از زوج‌های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد.
- ۳- اختصاص تسهیلات مناسب برای مادران بویژه در دوره بارداری و شیردهی و پوشش بیمه‌ای هزینه‌های زایمان و درمان ناباروری مردان و زنان و تقویت نهادها و مؤسسات حمایتی ذی‌ربط.
- ۴- تحکیم بنیان و پایداری خانواده با اصلاح و تکمیل آموزش‌های عمومی در باره اصالت کانون خانواده و فرزند پروری و با تأکید بر آموزش مهارت‌های زندگی و ارتباطی و ارائه خدمات مشاوره‌ای بر مبنای فرهنگ و ارزش‌های اسلامی- ایرانی و توسعه و تقویت نظام تأمین اجتماعی، خدمات بهداشتی و درمانی و مراقبت‌های پزشکی در جهت سلامت باروری و فرزندآوری.
- ۵- ترویج و نهادینه‌سازی سبک زندگی اسلامی- ایرانی و مقابله با ابعاد نامطلوب سبک زندگی غربی.
- ۶- ارتقاء امید به زندگی، تأمین سلامت و تغذیه سالم جمعیت و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی، بویژه اعتیاد، سوانح، آلودگی‌های زیست محیطی و بیماری‌ها.
- ۷- فرهنگ سازی برای احترام و تکریم سالمندان و ایجاد شرایط لازم برای تأمین سلامت و نگهداری آنان در خانواده و پیش‌بینی ساز و کار لازم برای بهره‌مندی از تجارب و توانمندی‌های سالمندان در عرصه‌های مناسب.
- ۸- توانمندسازی جمعیت در سن کار با فرهنگ سازی و اصلاح، تقویت و سازگار کردن نظامات تربیتی و آموزش‌های عمومی، کارآفرینی، فنی - حرفه‌ای و تخصصی با نیازهای جامعه و استعدادها و علایق آنان در جهت ایجاد اشتغال مؤثر و مولد.
- ۹- باز توزیع فضایی و جغرافیایی جمعیت، متناسب با ظرفیت زیستی با تأکید بر تأمین آب با هدف توزیع متعادل و کاهش فشار جمعیتی.

۱۰- حفظ و جذب جمعیت در روستاها و مناطق مرزی و کم تراکم و ایجاد مراکز جدید جمعیتی بویژه در جزایر و سواحل خلیج فارس و دریای عمان از طریق توسعه شبکه‌های زیربنایی، حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری و ایجاد فضای کسب و کار با درآمد کافی.

۱۱- مدیریت مهاجرت به داخل و خارج هماهنگ با سیاست‌های کلی جمعیت با تدوین و اجرای ساز و کارهای مناسب.

۱۲- تشویق ایرانیان خارج از کشور برای حضور و سرمایه‌گذاری، و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانایی‌های آنان.

۱۳- تقویت مؤلفه‌های هویت بخش ملی (ایرانی، اسلامی، انقلابی) و ارتقاء وفاق و همگرایی اجتماعی در پهنه سرزمینی بویژه در میان مرزنشینان و ایرانیان خارج از کشور.

۱۴- رصد مستمر سیاست‌های جمعیتی در ابعاد کمی و کیفی با ایجاد ساز و کار مناسب و تدوین شاخص‌های بومی توسعه انسانی و انجام پژوهش‌های جمعیتی و توسعه انسانی .

"بخشنامه"

جهت اجرای سیاستهای جمعیتی ابلاغی مقام معظم رهبری^{مدظله العالی}
در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

معاونین محترم وزیر

روسای محترم سازمانها و موسسات وابسته

ضمن قدردانی از دوراندیشی و توجه مقام معظم رهبری^{مدظله العالی} به آینده ایران اسلامی در ابلاغ سیاستهای سلامت و نیز سیاستهای جمعیتی و در راستای تأکیدات رئیس جمهور محترم مبنی بر تلاش وزارتخانه ها برای تحقق منویات معظم له موارد ذیل جهت عملیاتی نمودن سیاست های جمعیتی ابلاغ می شود:

۱- در راستای بند ۱ سیاست های جمعیتی، سازمان تامین اجتماعی موظف است در ارتباط با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی، تسهیلات لازم را در ارتباط با موانع بیمه ای فرزند سوم به بعد فراهم نماید.

۲- در راستای بند ۲ سیاست های جمعیتی، به سازمان تامین اجتماعی تکلیف می گردد در ارتباط با پرداخت هزینه ازدواج به بیمه شدگان تامین اجتماعی تسهیلات لازم را فراهم آورد.

۳- در راستای بند ۳ سیاست های جمعیتی، معاونت روابط کار موظف است در محیط های کار شرایط لازم را برای فعالیت مادران باردار فراهم ساخته تا مادران بتواند بدون دغدغه پس از طی دوران بارداری به محیط کار بازگردند و هیئت های تشخیص و حل اختلاف در این زمینه موظف هستند در چارچوب مقررات قانون کار اجازه اخراج پس از بازگشت از زایمان را ندهند.

۴- سازمان بیمه سلامت و سازمان تامین اجتماعی در جهت بند ۳ سیاست های جمعیتی موظف هستند علاوه بر ارائه پوشش موثر بیمه ای داروهای ناباروری، ابعاد دیگر در این زمینه را مورد توجه قرار داده و امکانات خود را در جهت حل مشکلات زوج های نابارور تمهید کنند.

- ۵- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور در راستای بند ۴ سیاست های جمعیتی مکلف است در کنار آموزشهای مهارتی برای افراد شاغل و جویندگان کار نسبت به ارائه آموزش های منظم و مستمر در جهت ایجاد تعادل در رابطه بین شغل و کیفیت زندگی طراحی های لازم را از طریق تدوین استاندارد های آموزشی به عمل آورد.
- ۶- در راستای اجرای بند ۴ سیاست های ابلاغی، سازمان تأمین اجتماعی و بیمه سلامت ایرانیان تقویت نظام تأمین اجتماعی و نیز در امتداد روند بیمه از سوی سازمان ها سعی در قوت بخشی به نظام بیمه ای و اعتباربخشی بیشتر به دفترچه ها را با جدیت پیگیری و برنامه ریزی نمایند.
- ۷- سازمان بهزیستی کشور در جهت اصول مندرج در بند ۴ سیاست های ابلاغی مکلف به تقویت نظام ارائه مشاوره بر مبنای فرهنگ و ارزشهای اسلامی ایرانی بوده و برنامه ریزیهای کارشناسی شده برای گسترش ابعاد مشاوره و فعالیتی نظیر اورژانس اجتماعی را صورت دهد.
- ۸- معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت متبوع در راستای تحقق بند ۵ سیاست های ابلاغی، برنامه ریزی مناسب برای ترویج فرهنگ کار همراه با سبک مصرف کالاهای ایرانی را با رویکرد توسعه اشتغال پیگیری نموده و نیز معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال در جهت تقویت نام و نشان تجاری کالاهای ایرانی موانع رشد کارآفرینان در این زمینه را برطرف نماید.
- ۹- در راستای بند ۶ سیاست های جمعیتی، معاونت رفاه اجتماعی اجرای طرح امنیت غذایی را با هدف گذاری برای خانواده های کم توان مورد اهتمام قرار داده و بویژه با توجه به اهمیت هزار روز اول زندگی در جهت سلامتی جسمی و روحی کودکان مراقبت ها و برنامه ریزی های لازم در این خصوص تمهید نماید.
- ۱۰- سازمان تأمین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشوری در جهت اجرای بند ۷ سیاست های ابلاغی، ضمن اهتمام به تکریم هر چه بیشتر سالمندان و بازنشستگان، برنامه ریزی های لازم را برای توسعه امور درمانی و کاهش هزینه های درمان، سهولت

و عدالت در دسترس و همچنین امور رفاهی با روش های گوناگون از جمله توسعه خانه های امید در شهرها را پیگیری نماید.

۱۱- در راستای بند ۶ سیاست های جمعیتی، معاونت رفاه اجتماعی با فعال کردن شورای ساماندهی کودکان در معرض آسیب و شورای سالمندان و جهت دهی این شوراها با سیاست های ابلاغی جمعیت و نیز در جهت اجرایی شدن مصوبات شوراها مذکور تلاش لازم را معمول دارند.

۱۲- در راستای بند ۸ سیاست های جمعیتی، معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال و سازمان آموزش فنی و حرفه ای بر اساس یک نیازسنجی نوین و با توجه به تغییرات فن آوری در عرصه نیروی کار و تغییرات فرهنگی، اقدام لازم برای آموزش های تخصصی متناسب با نیازهای جامعه و استعدادها و علایق آنان در جهت ایجاد اشتغال موثر و مولد را فراهم نماید.

۱۳- سازمان بیمه عشایر و روستاییان مکلف است در راستای بند ۱۰ سیاستهای ابلاغی، گسترش بیمه روستاییان و عشایر، موانع موجود را بررسی نموده و همچنین سازمان بیمه سلامت در جهت ارتقاء بیمه همگانی سلامت ایرانیان تقویت سرانه بیمه روستاییان و عشایر را مد نظر قرار دهد.

۱۴- در راستای بند ۱۱ و ۱۲ سیاستهای ابلاغی، سازمان تامین اجتماعی موظف است تمهیدات لازم برای بیمه اجتماعی هموطنان خارج از کشور را فراهم نموده و از طریق تشکیل دفتر بیمه ایرانیان خارج از کشور زمینه امنیت روانی و تأمین اجتماعی آنان جهت بازگشت به ایران، برنامه ریزی لازم را انجام دهد.

۱۵- موسسه کار و تامین اجتماعی و موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی مکلف هستند پژوهش های مداوم را جهت اجرایی نمودن سیاست های جمعیتی و حمایتی با تأکید بر ایجاد اشتغال و رفاه و بیمه اجتماعی با شاخص های بومی و اجتماعی در برنامه های پژوهشی سال ۱۳۹۳ قرار دهند.

علی ربیعی

مدیران کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان ها

با سلام و احترام

با عنایت به بند (۳) سیاست های جمعیتی ابلاغی مقام معظم رهبری و بند (۳) بخشنامه شماره ۳۸۶۱۳ مورخ ۱۳۹۳/۲/۳۱ مقام عالی وزارت با موضوع اجرای سیاست های جمعیتی مذکور و در راستای اجرای تبصره (۲) ماده (۳) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر- مصوب ۱۳۷۴- مبنی بر تامین امنیت شغلی مادران، پس از پایان مرخصی زایمان و در حین شیردهی و ماده (۵) آیین نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر اصلاحی سال ۱۳۸۳ که تغییر شغل و نقل و انتقال مادران در ایام شیردهی را جز با رضایت خودشان ممنوع دانسته است و با توجه به حکومت این مواد بر بند (د) ماده (۲۱) و مواد (۲۷) و (۱۶۵) قانون کار اعلام می دارم:

۱- اخراج زنان کارگر در ایام مرخصی زایمان و دوران شیردهی (تا پایان دو سالگی کودک) به هر عنوان ممنوع است.

۲- در خصوص زنان کارگر دارای قرارداد کار موقت شاغل در کارهای ماهیتا مستمر چنانچه تاریخ اتمام قرارداد کار مدت موقت با ایام مرخصی زایمان و دوران شیردهی وی تلاقی یابد تاریخ خاتمه قرارداد کار به پس از ایام شیردهی انتقال خواهد یافت. به عبارت دیگر مدت قرارداد این قبیل کارگران تا میزان باقیمانده از ایام شیردهی افزایش خواهد یافت.

۳- در خصوص زنان کارگر دارای قرارداد کار موقت شاغل در کارهای ماهیتا غیر مستمر چنانچه تاریخ اتمام قرارداد کار مدت موقت یا کار معین با ایام مرخصی زایمان یا دوران شیردهی تلاقی یابد در ایام شیردهی مادام که کار باقی است قرارداد خاتمه نخواهد یافت.

۴- در رابطه سه سویه کار موضوع ماده (۱۳) قانون کار، حتی در صورت تغییر پیمانکار در ایام مرخصی زایمان و شیردهی، فسخ یا خاتمه قرارداد کار کارگر زن مجوزی ندارد و با بقای کار و کارگاه کارفرمای اصلی و پیمانکار جدید مکلف به ادامه کار کارگر زن تا پایان دوران شیردهی خواهند بود.

۵- تغییر شغل و نقل و انتقال زنان کارگر به هر عنوان در ایام شیردهی جز با رضایت خودشان ممنوع است.

۶- عدم توجه به مراتب فوق تخلف از تکالیف قانونی و مستوجب مجازات انتظامی است.

خواهشمندم دستور فرمایید مفاد این نامه به نحو مقتضی و بلافاصله پس از ابلاغ، به آگاهی همه کارشناسان و کارکنان ذی ربط و اعضای مراجع حل اختلاف کار رسانده شود.

اسماعیل ظریفی آزاد
مدیر کل روابط کار و جبران خدمت

جناب آقای لطفی نژاد
مدیر کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تهران

با سلام و احترام

به پیوست نامه خانم پروانه بابازاده کارگر شرکت صنعتی سینجر که به شماره ۱۵۱۵۰۶ مورخ ۱۳۹۳/۸/۱۱ به ثبت رسیده است ارسال می گردد؛ خواهشمندم دستور فرمایید با عنایت به موارد ذیل به شکایت نامبرده رسیدگی نموده و احقاق حق نمایند.

۱- با عنایت به بند ۳ سیاست های جمعیتی ابلاغی مقام معظم رهبری و بند ۳ بخش نامه شماره ۳۸۶۱۳ مورخ ۱۳۹۳/۲/۳۱ مقام عالی وزارت با موضوع اجرای سیاست های جمعیتی مذکور و نامه شماره ۴۹۵۱۷ مورخ ۱۳۹۳/۳/۱۹ این اداره کل و در راستای اجرای صحیح تبصره ۲ ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر- مصوب ۱۳۷۴- مبنی بر تامین امنیت شغلی مادران، پس از مرخصی زایمان و در حین شیر دهی، اخراج زنان کارگر اعم از دارای قرارداد کار مدت موقت یا کار معین یا قرارداد کار دایم در ایام مرخصی زایمان و دوران شیر دهی (تا پایان دو سالگی کودک) به هر عنوان ممنوع است.

۲- نظر به این که مشاهده شده است که در مواردی کارفرمایان قبل از وضع حمل نسبت به عدم تمدید قرارداد کار مدت موقت زنان باردار اقدام نموده اند و این امر هم از نظر جنبه اجتماعی حقوق کار، برقراری عدالت در بین افراد جامعه و هم از نظر حقوقی قابل ایراد می باشد؛ زیرا فریب نسبت به قانون محسوب شده و مانع از اجرای صحیح قانون نسبت به مادران و حفظ امنیت شغلی آنان می گردد و از طرف دیگر خلاف قاعده مقدمه واجب، واجب است، می باشد؛ بنابراین اخراج مادران در زمان مدت بارداری نیز ممنوع بوده و کارفرمایان موظف هستند امنیت شغلی مادران باردار را تا زمان وضع حمل و از زمان وضع حمل در ایام مرخصی زایمان و دوران شیردهی (تا پایان دو سالگی کودک) حفظ نمایند. بدیهی است این حکم شامل همه انواع قرارداد های کار اعم از کار موقت، معین و دایم می شود.

حسن متبار
از طرف

اسماعیل ظریفی آزاد
مدیر کل روابط کار و جبران خدمت

قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران

شیردهی

تاریخ تصویب: ۱۳۷۴/۱۲/۲۲

نقل از روزنامه رسمی شماره: ۱۴۸۸۷

تاریخ: ۱۳۷۵/۱/۲۵

تاریخ: ۱۳۷۵/۱/۹

شماره: ۱۶۸

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ماده ۱- ورود هر نوع شیر خشک و غذاهای کمکی شیرخوار، باید با رعایت قانون مقررات صادرات و واردات کشور صورت گیرد و شیر خشک فقط از طریق داروخانه ها توزیع شود. تبصره ۱- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مقررات مربوط به ورود انواع مجاز و مقدار مورد نیاز و جانشین شونده های شیر مادر (شیر خشک و غذاهای کمکی شیرخوار) را تهیه و اعلام نماید. وزارت بازرگانی موظف به مراعات مقررات مزبور می باشد.

تبصره ۲- موارد ضرورت تجویز پزشکی و همچنین نحوه عرضه و فروش در بازار مصرف و آرایه مستقیم و غیر مستقیم انواع شیر خشک و جانشین شونده ها در شبکه بهداشتی، درمانی کشور طبق ضوابطی خواهد بود که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و اعلام خواهد شد.

ماده ۲- انتشار هر گونه جزوه، کتاب، نشریه و نظایر آن در مورد تغذیه شیرخواره با انواع شیر خشک و جانشین شونده های شیر مادر در کلیه موارد منوط به رعایت ضوابط و معیارهایی خواهد بود که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین خواهد شد.

ماده ۳- مرخصی زایمان تا سه (۳) فرزند برای مادرانی که فرزند خود را شیر می دهند در بخش های دولتی و غیر دولتی چهار (۴) ماه می باشد.

تبصره ۱- مادران شیرده بعد از شروع به کار مجدد در صورت ادامه شیردهی می توانند حداکثر تا ۲۰ ماهگی کودک روزانه یک ساعت از مرخصی (بدون کسر از مرخصی استحقاقی) استفاده کنند .

تبصره ۲- امنیت شغلی مادران پس از پایان مرخصی زایمان و در حین شیردهی باید تامین شود .

ماده ۴- دستگاه های دولتی و وابسته به دولت از جمله سازمان هایی که شمول قانون بر آن ها مستلزم ذکر نام است و دیگر دستگاه هایی که به لحاظ مقررات خاص استخدامی مشمول قانون کار نیستند موظف به ایجاد تسهیلات مناسب برای تغذیه شیرخوارگان با شیر مادر در جوار محل کار کارکنان زن می باشند .

ماده ۵- به منظور سیاست گذاری ، نظارت و تعیین نحوه آن بر اجرای این قانون کمیته ای با عنوان « کمیته سیاست گذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر » در وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تشکیل می شود .

اعضای این کمیته که با حکم وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی به عضویت کمیته منصوب می شوند عبارتند از :

الف- معاون امور بهداشتی وزارت بهداشت ، درمان آموزش پزشکی .

ب- معاون امور دارو و درمان وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی .

ج- رییس سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران .

د- دو نفر از اعضای کمیته کشوری ترویج تغذیه با شیر مادر.

ه- یک نفر پزشک متخصص زنان و زایمان .

و- یک نفر پزشک متخصص اطفال .

ز- یک نفر متخصص علوم تغذیه .

ح- یک نفر روحانی آشنا به مبانی اسلام که حداقل (۶) سال دوره خارج فقه و اصول را طی کرده باشد .

ط- یک نفر به نمایندگی از شورای فرهنگی - اجتماعی زنان شورای عالی انقلاب فرهنگی .

خدمات کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر افتخاری می باشد .

ماده ۶- وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می تواند نسبت به تشکیل کمیته های ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی در استان ها اقدام نماید . کمیته

های موضوع این ماده موظف خواهند بود نتایج اقدامات خود را به کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش نمایند.

ماده ۷- شرح وظایف و اختیارات کمیته های موضوع این قانون در حدود صلاحیت و شرایط اجرای تصمیمات آن ها و نحوه انتخاب و ترکیب اعضا کمیته های استانی به موجب آیین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیات وزیران می رسد.

در هر حال تصمیمات کمیته های موضوع مواد (۵) و (۶) در صورت تایید وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا مقام مجاز از سوی وی قابل ابلاغ خواهد بود.

ماده ۸- اعضای کمیته های موضوع این قانون و مامورین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجازند از مرکز ارائه دهنده خدمات بهداشتی و درمانی، داروخانه ها و سایر موسساتی که در ارتباط با تولید و توزیع جانشین شونده های شیر مادر فعالیت می کنند بازدید به عمل آورند. این گونه موسسات مکلف به همکاری می باشند.

ماده ۹- متخلفین از اجرای این قانون، با رعایت مراتب و دفعات جرم، به تعزیر از قبیل نصب پارچه تخلف بر سر در داروخانه، تعطیل موقت آن، قطع موقت بعضی خدمات شهری یا جزای نقدی از یک تا صد میلیون ریال و در صورت تکرار جرم به حداکثر تعزیر و جزای نقدی در محاکم صالحه محکوم می گردند.

ماده ۱۰- آیین نامه اجرایی این قانون ظرف دو ماه بنا به پیشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱- کلیه قوانین مغایر با این قانون لغو می گردد.

قانون فوق مشتمل بر یازده ماده و چهار تبصره در جلسه روز سه شنبه بیست و دوم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۴/۱۲/۲۷ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

آیین نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی

تاریخ تصویب : ۱۳۷۵/۹/۲۱

نقل از روزنامه رسمی شماره : ۱۵۱۰۱ تاریخ : ۱۳۷۵/۱۰/۱۲

شماره : ۸۴۰۹ / ت ۱۶۹۰۰ هـ تاریخ : ۱۳۷۵/۹/۲۷

وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۱ بنا به پیشنهاد شماره ۴۰۰۷ مورخ ۱۳۷۵/۴/۳۱ وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و به استناد ماده (۱۰) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی - مصوب ۱۳۷۴- آیین نامه اجرایی قانون یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود :

ماده ۱- ورود شیر خشک (شیر مصنوعی) و غذاهای کمکی شیرخوار منحصراً توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که ضوابط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی را رعایت می کنند مجاز است .

ماده ۲- کلیه دستگاه های دولتی و غیر دولتی مکلف به اجرای ضوابط تعیین شده توسط وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، موضوع تبصره های (۱) و (۲) ماده (۱) و ماده (۲) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی- که از این پس قانون نامیده می شود- هستند .

ماده ۳- اعطای چهارمین ماه مرخصی زایمان منوط به گواهی پزشک متخصص اطفال یا پزشک مرکز بهداشتی- درمانی (شهری و روستایی) همراه با شناسنامه شیرخوار (برای

احراز عدم استفاده از شیر خشک) است ، مگر این که مطابق مقررات دیگر برای آنها مرخصی زایمان بیشتری پیش بینی شده باشد .

ماده ۴- استفاده از مرخصی ساعتی تا سن (۲۰) ماهگی کودک ، منوط به ارائه گواهی مرکز بهداشتی- درمانی مبنی بر تغذیه شیرخوار توسط مادر است .

تبصره ۵- بانوان مشمول قانون کار تابع ضوابط مربوط به خود هستند .

ماده ۵- مادران مشمول این آیین نامه پس از پایان مرخصی زایمان و در دوران شیردهی ، باید در کار قبلی خود اشتغال یابند . در این دوران نقل و انتقال آنها ممنوع است .

ماده ۶- مادران مشمول این آیین نامه می توانند طی ساعت مقرر کار روزانه ، حداکثر از یک ساعت مرخصی ساعتی استفاده کنند .

مادران یاد شده می توانند بر حسب نیاز کودک مرخصی مزبور را حداکثر در سه نوبت استفاده کنند .

تبصره ۱- وزارتخانه ها ، موسسات و شرکت های دولتی و موسساتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است موظفند متناسب با تعداد مادرانی که فرزند خود را شیر می دهند نسبت به ایجاد محل مناسب اقدام کنند .

تبصره ۲- ضوابط مربوط به ایجاد شیرخوارگاه و مهدکودک در کارگاه های مشمول قانون کار ، بر اساس ماده (۷۸) قانون کار و آیین نامه اجرایی شیرخوارگاه ها و مهد کودک ها است. ماده ۷- وظایف و اختیارات « کمیته سیاست گذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر » به شرح زیر است :

۱- تداوم سیاست ترویج تغذیه با شیر مادر .

۲- تعیین چگونگی برآورد و نظارت بر ورود ، عرضه و فروش شیر خشک و غذاهای کمکی شیرخوار و ابلاغ آن به مراجع ذی ربط .

۳- تعیین چگونگی نظارت بر توزیع صحیح شیر خشک در سیستم شبکه های بهداشتی ، درمانی کشور و ابلاغ آن به مراجع ذی ربط .

۴- نظارت بر حسن اجرای برنامه های آموزشی ، تبلیغاتی و تحقیقاتی .

۵- بررسی تخلفات و ابلاغ آن به مراجع ذی ربط .

- ۶- تعیین چگونگی استفاده از تحقیقات به عمل آمده در زمینه شیر مادر و تغذیه کمکی .
- ۷- نظارت بر فعالیت های کمیته های استانی ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی .
- تبصره ۱- کمیته موضوع این ماده می تواند برای انجام هرچه بهتر وظایف خود گروه های اجرایی ایجاد کند .
- تبصره ۲- دستورالعمل چگونگی تشکیل جلسات و اداره آن ، توسط کمیته مزبور تنظیم شده و به تصویب وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می رسد .
- ماده ۸- تصمیم های کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر ، پس از تصویب وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی لازم الاجرا است .
- ماده ۹- معاون امور بهداشتی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، رییس کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیرمادر بوده و موظف است جلسات را به طور منظم تشکیل دهد .
- ماده ۱۰- وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی می تواند نسبت به تشکیل « کمیته های ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی » در استان هایی که مقتضی بداند با ترکیب زیر اقدام کند :
- ۱- معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی استان .
  - ۲- معاون دارو و درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی استان .
  - ۳- رییس نظام پزشکی مرکز استان .
  - ۴- دونفر از اعضای کمیته استانی ترویج تغذیه با شیر مادر .
  - ۵- یک نفر پزشک متخصص زنان و زایمان .
  - ۶- یک نفر متخصص یا کارشناس علوم تغذیه .
  - ۷- یک نفر ماما .
  - ۸- یک نفر پرستار .
- افراد موضوع این ماده با حکم رییس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی استان منصوب می شوند . خدمات کمیته های استانی افتخاری است .

ماده ۱۱- وظایف و اختیارات کمیته های استانی ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی به شرح زیر است :

۱- نظارت بر چگونگی برآورد نیاز استان به شیر مصنوعی و توزیع صحیح آن .

۲- نظارت بر حسن اجرای برنامه های آموزشی ، تبلیغاتی و انتشاراتی و تحقیقاتی .

۳- ارایه گزارش اقدام های انجام شده به کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر .

۴- انجام امور محول شده از سوی کمیته سیاستگذاری و نظارت بر ترویج تغذیه با شیر مادر.

ماده ۱۲- معاون امور بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی ، درمانی استان رییس کمیته ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی استان بوده و موظف است جلسات را به طور منظم تشکیل دهد .

ماده ۱۳- تصمیم های کمیته های استانی ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی ، پس از تصویب وزیر بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در استان مربوط قابل اجراست .

ماده ۱۴- دانشگاه های علوم پزشکی و اعضای کمیته های موضوع قانون بر حسن اجرای قانون و این آیین نامه در موسسات تولید کننده و توزیع کننده نظارت کامل داشته و در صورت مشاهده تخلفات موضوع قانون ، مراتب را در کمیته های استانی مطرح و در صورت تایید ، موضوع را به مراجع ذی صلاح برای تعقیب متخلفان اعلام می کنند .

معاون اول رییس جمهور- حسن حبیبی

اصلاح مواد (۵) و (۶) آیین نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی

تاریخ تصویب: ۱۳۸۳/۱۰/۹

نقل از روزنامه رسمی شماره: ۱۷۴۴۵

تاریخ: ۱۳۸۳/۱۰/۲۳

شماره: ۳۷۸۹۲/ت ۳۰۰۷۶ هـ

تاریخ: ۱۳۸۳/۱۰/۲۰

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۹ بنا به پیشنهاد شماره ۶۹۶۶ مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۲۴ مرکز امور مشارکت زنان و به استناد ماده (۱۰) قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی- مصوب ۱۳۷۴- تصویب نمود:

مواد (۵) و (۶) آیین نامه اجرایی قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و حمایت از مادران در دوران شیردهی، موضوع تصویب نامه شماره ۸۴۰۹/ت ۱۶۹۰۰ هـ - مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۷- به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۵- مادران مشمول این آیین نامه پس از پایان مرخصی زایمان و در دوران شیردهی باید در کار قبلی خود اشتغال یابند. در دوران یاد شده نقل و انتقال آنها ممنوع است مگر این که خود، متقاضی تغییر شغل یا نقل و انتقال باشند.

ماده ۶- مادران مشمول این آیین نامه می توانند طی ساعات مقرر کار روزانه حداکثر از یک ساعت مرخصی ساعتی استفاده کنند. مادران یاد شده می توانند بر حسب نیاز کودک، مرخصی یاد شده را حداکثر در سه نوبت استفاده کنند. مدت مرخصی ساعتی برای مادران دارای فرزند دو قلو و بالاتر به میزان دو ساعت می باشد.

معاون اول رییس جمهور- محمدرضا عارف